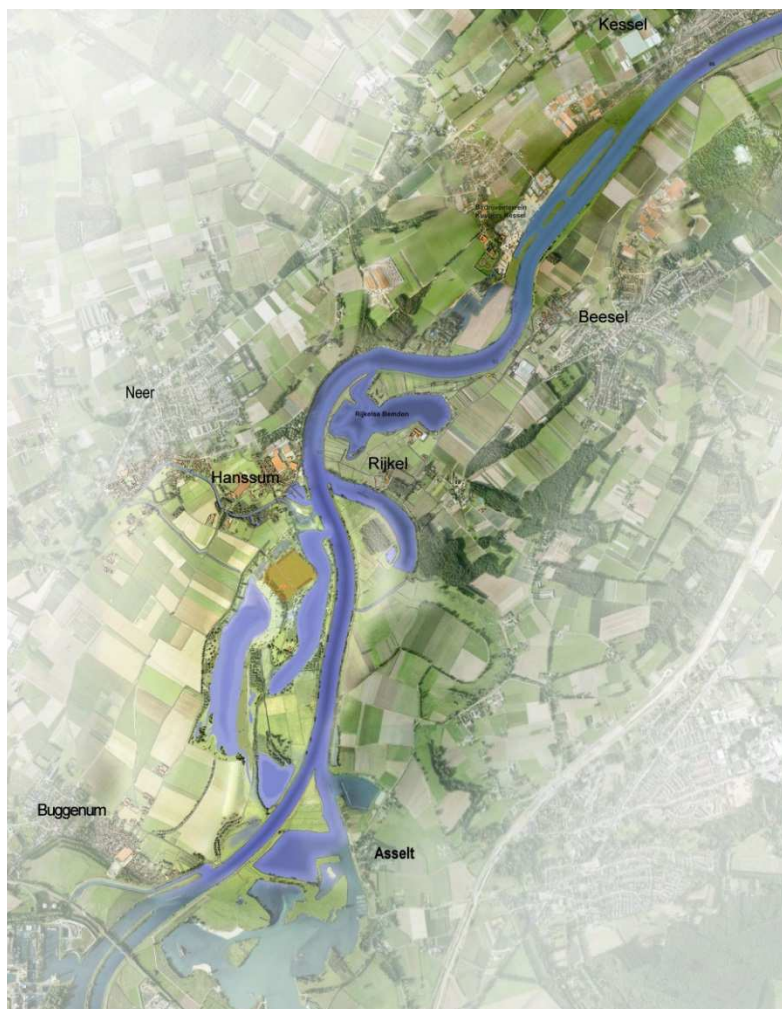

Integrale Gebiedsontwikkeling

Wijnaerden

Passende beoordeling

Intergrale Gebiedsontwikkeling Wijnaerden

Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998
(passende beoordeling)

Definitief

Sweco Nederland B.V.
Houten, 20 oktober 2016

Verantwoording

Titel : Intergrale Gebiedsontwikkeling Wijnaerden
Subtitel : Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998
(passende beoordeling)
Projectnummer : 306016
Referentienummer : SWNL0196353
Revisie : D1
Datum : 20 oktober 2016

Auteur(s) : mr. A.H. (Daniel) Tuitert

E-mail adres : daniel.tuitert@sweco.nl

Gecontroleerd door : drs. D. Gijsbers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : drs. S. Groot Jebbink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Sweco Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 66 00
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Ligging plangebied	4
1.3	Doel	5
2	Voorgenomen activiteit	6
3	Afbakening gebieden en effecten	8
3.1	Natuurbeschermingswetgebieden	8
3.2	Effecttypen	9
3.2.1	Relevante verstoringaspecten	9
3.2.2	Maximale effectafstanden	9
3.2.3	Verstoring door licht, geluid en trillingen	9
3.2.4	Effecten recreatie	10
3.2.5	Effecten grondwaterverandering	10
3.2.6	Effecten verzuring en vermisting als gevolg van stikstofdepositie	10
3.3	Conclusie	10
4	Effecten en toetsing verstoring door geluid Swalmdal	11
4.1	Inleiding	11
4.2	Verstoringsgevoeligheid soorten Swalmdal	11
4.3	Effectbeoordeling en toetsing	12
5	Effecten en toetsing stikstofdepositie	13
5.1	Inleiding	13
5.2	Stikstofberekeningen	13
5.3	Effectbeoordeling en toetsing	14
6	Effecten en toetsing grondwaterverandering	15
6.1	Inleiding	15
6.2	Hydrologische berekeningen	15
6.3	Effectbeoordeling en toetsing	16
7	Conclusie	17

1 Inleiding

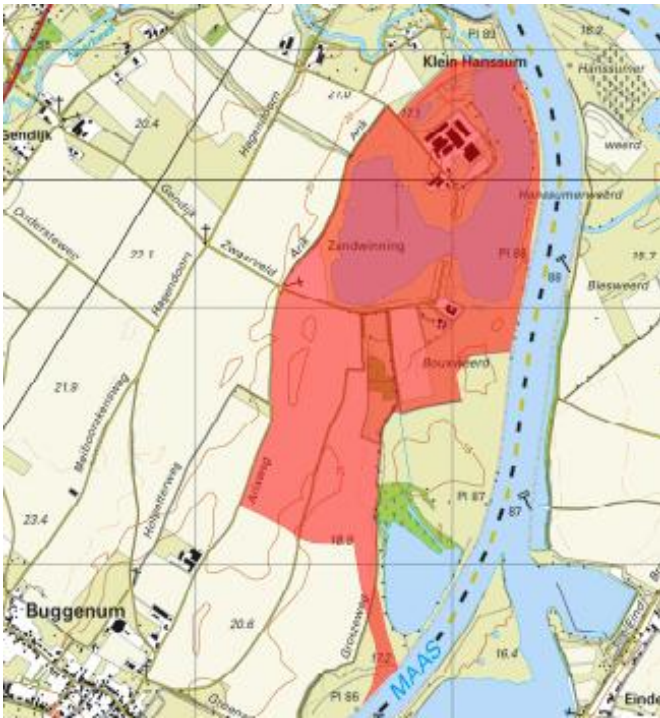
1.1 Aanleiding

Sinds het jaar 1997 wordt door Zand- en Grindbedrijf Kuypers B.V. (ook wel Kuypers Kessel genoemd) gewerkt aan een ontgroning annex hoogwatergeul ten zuiden van de kern Neer, in de gemeente Leudal. Onder andere vanwege nieuwe eisen en beleidsambities ten aanzien van hoogwaterbescherming (meer 'ruimte voor de rivier'), is het initiatief ontstaan om ten zuiden en ten westen van de bestaande winlocatie een groter gebied te ontwikkelen. Het oorspronkelijke inrichtingsplan wordt daarom met de werkgroep Wijnaerden doorontwikkeld tot een volledig nieuw plan, waarbij een totale gebiedstransformatie tussen de haven van Hanssum en het gebied Bouxweerd plaatsvindt en de bestaande intensieve veehouderij op de locatie Zwaarveld 1 wordt gesaneerd. Dit leidt uiteindelijk tot de integrale gebiedsontwikkeling Wijnaerden. Naast rivierversuiming in het kader van hoogwaterbescherming, komt er hierbij ook ruimte vrij voor andere ontwikkelingen, waaronder natuurontwikkelingen en rode ontwikkelingen. Daarnaast kunnen er dankzij dit project, middelen gegenereerd worden ten behoeve van projecten met maatschappelijke meerwaarde in de omgeving. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan een verdere opwaardering en kwaliteitsimpuls van het Maafront en de jachthaven Neer-Hanssum, ten noorden van het plangebied.

Om bovenstaande werkzaamheden te kunnen uitvoeren is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Ten behoeve van de besluitvorming over dit bestemmingsplan (en de ontgroningenvergunning) wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. Eén van de verplichte onderdelen van de bestemmingsplanprocedure is het doorlopen van een toets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, ook wel passende beoordeling genoemd. De uitkomsten van deze toets zijn in voorliggende rapportage weergegeven.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied waar de integrale gebiedsontwikkeling Wijnaerden is voorzien, is gelegen op het grondgebied van de gemeente Leudal. De globale ligging van het plangebied is afgebeeld in figuur 1.2. Ten oosten van het plangebied ligt de Maas. Ten noorden van het plangebied liggen de kernen Neer en Hanssum en ten zuiden liggen de kern Buggenum en het natuurgebied Bouxweerd. Ten westen van het plangebied ligt de N273, ook wel de Napoleonsweg genoemd. Dit is de provinciale weg van Blerick naar de Belgische grens bij Ittervoort.

Figuur 1.1: Ligging van het plangebied (rood gearceerd).

1.3 Doel

Het doel van deze toetsing in het kader van de Nbwet is om vast te stellen in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling kan leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied en/of tot een effect op de wezenlijke kenmerken van een beschermd natuurmonument. De toets in het kader van de Nbwet kan worden gebruikt als onderbouwing bij een eventueel noodzakelijke bestemmingswijziging, natuurtoestemming in het kader van de Omgevingsvergunning en/of een vergunning op grond van de Nbwet 1998.

2 Voorgenomen activiteit

Kuypers Kessel, de initiatiefnemer van de integrale gebiedsontwikkeling Wijnaerden, is samen met de werkgroep- en klankbordgroep al langere tijd bezig om het planconcept en de verschillende onderdelen daarvan in nauwe samenhang met elkaar uit te werken met als doel daarbij tevens voldoende maatschappelijke meerwaarde te genereren. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het planvoornemen, ook wel de 'voorgenomen activiteiten' genoemd dat is opgedeeld in een aantal onderdelen die nauw met elkaar samenhangen en elkaar versterken:

- hoogwaterbescherming;
- rode ontwikkeling en sanering van het aanwezige IV-bedrijf;
- recreatieve ontwikkeling;
- bouwgrondstofwinning;
- natuurontwikkeling;
- het leveren van een bijdrage aan projecten met maatschappelijke meerwaarde in de omgeving.

In het milieueffectrapport zijn de effecten van verschillende varianten en alternatieven voor de integrale gebiedsontwikkeling Wijnaerden beschreven en beoordeeld. Op basis hiervan zijn waar nodig, mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld en heeft een afweging van de effecten plaatsgevonden. Dit heeft vervolgens geleid tot een voorkeursalternatief dat in figuur 2.1 is afgebeeld. Voor een nadere onderbouwing en beschrijving van dit voorkeursalternatief en de afwegingen die zijn gemaakt, wordt verwezen naar het MER.

Figur 2.1: Inrichtingsschets voorkeursalternatief.

3 Afbakening gebieden en effecten

3.1 Natuurbeschermingswetgebieden

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied, maar in de omgeving van het plangebied liggen wel enkele Natura 2000-gebieden waarop het plan effecten als gevolg van externe werking zou kunnen hebben. Het betreft de volgende Natura 2000-gebieden:

- Swalmdal (ca. 1,2 km afstand);
- Leudal (ca. 1,6 km afstand).

Andere Natuurbeschermingswetgebieden, zoals het Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen, het Natura 2000-gebied Roerdal en het Natura 2000-gebied Meinweg, liggen op grotere afstand van het plangebied (> 7 km) waardoor van een versturende werking op deze Natura 2000-gebieden als gevolg van het plan geen sprake is. Het plangebied heeft bovendien geen ecologische betekenis voor soorten waarvoor deze Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Een aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze Natura 2000-gebieden kan op voorhand worden uitgesloten. Deze gebieden worden derhalve niet verder in deze toetsing behandeld.

Figuur 3.1 Overzicht ligging Natura 2000-gebieden en/of beschermde natuurmonumenten rondom het (globale) plangebied (rood omljnd). Bron: Atlas Leefomgeving IPO.

Tabel 3.1: Afstand relevante Natuurbeschermingswetgebieden (< 7 km) tot het plangebied

Natura 2000-gebied	Afstand tot plangebied
Swalmdal	ca. 1,2 km
Leudal	ca. 1,6 km

3.2 Effecttypen

3.2.1 Relevante verstoringsaspecten

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen (zie hoofdstuk 2) in het plangebied kunnen in potentie de volgende verstoringsaspecten optreden:

- verstoring door licht, geluid/trillingen (vanuit werkzaamheden in de aanlegfase);
- verstoring door recreatie (in de gebruiksfase);
- verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie (vanuit werkzaamheden in de aanlegfase);
- hydrologische effecten (grondwaterstandveranderingen of verandering waterkwaliteit).

Van andere verstoringsaspecten zoals oppervlakteverlies, verontreiniging, versnippering en/of verandering in populatiedynamiek is geen sprake. Van vernietiging in de vorm van oppervlakteverlies is geen sprake aangezien er geen werkzaamheden plaatsvinden binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Er is geen sprake van een verhoogde concentratie van verontreinigende stoffen die in Natura 2000-gebieden terecht zouden kunnen komen. Van extra versnippering in Natura 2000-gebieden is geen sprake aangezien het plangebied geen ecologische relatie heeft met (kwalificerende waarden van) Natura 2000-gebieden in de omgeving. Het plan leidt eveneens niet tot veranderingen in de populatiedynamiek in Natura 2000-gebieden aangezien het plan geen invloed heeft op de populatieopbouw en/of populatiegrootte van kwalificerende soorten in Natura 2000-gebieden.

3.2.2 Maximale effectafstanden

Voor het bepalen van de maximale effectafstand per verstoringstype is gebruik gemaakt van het rapport 'Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken' van de provincie Gelderland. In deze rapportage wordt een nadere onderbouwing gegeven van de maximale effectafstand van verschillende effecttypen behorend bij (grootschalige) bedrijfsmatige activiteiten. In onderstaande tabel is de maximale effectafstand weergegeven voor effecten door geluid, licht, trillingen en hydrologische effecten vanuit bedrijfsmatige activiteiten. Alleen voor het aspect stikstofdepositie zijn in het rapport geen eenduidige grenswaarden gegeven. De reikwijdte van effecten door stikstofdepositie dienen per project beschouwd te worden.

Tabel 3.2: Maximale effectafstand per relevant verstoringseffect op basis van het rapport 'Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken' van de provincie Gelderland.

Verstoringsaspect	Maximale effectafstand
Verstoring door geluid	1.500 meter (heien)
Verstoring door licht	300 meter
Verstoring door trillingen (door de grond)	100 meter
Hydrologische effecten	2.000 meter

3.2.3 Verstoring door licht, geluid en trillingen

Uit tabel 3.2 blijkt dat effecten als gevolg van verstoring door licht, geluid en trillingen zich bij bedrijfsmatige activiteiten maximaal kunnen voordoen tot een afstand van ca. 1.500 meter vanaf de bron (geluid). Deze maximale effectafstand is gekoppeld aan de meest verstorende activiteiten zoals heien. Het Natura 2000-gebied Leudal ligt op 1,6 km afstand van het plangebied en bevindt zich dus buiten de verstoringsafstand van de activiteiten in het plangebied. Het Natura 2000-gebied Swalmdal ligt op 1,2 km afstand van het plangebied en daarmee dus potentieel binnen de verstoringsafstand van geluid van de activiteiten in het plangebied. Effecten als gevolg van verstoring door geluid in de aanlegfase op het Natura 2000-gebied Swalmdal worden derhalve nader beschouwd in hoofdstuk 4 van deze rapportage.

3.2.4 *Effecten recreatie*

In het plan is voorzien in de ontwikkeling van diverse (extensieve) recreatieve activiteiten. Via een wijzigingsbevoegdheid wordt het mogelijk gemaakt om op de locatie van de intensieve veehouderij (Zwaarveld 1) op termijn 26 recreatieve woningen te realiseren. Daarnaast worden extra recreatieve fiets- en wandelroutes door het gebied aangelegd, de vismogelijkheden in Het Oog uitgebreid en wordt de eerste (bestaande) hoogwatergeul gebruikt als oefenplas voor leden van de zeilschool. Mogelijk wordt op termijn ter plaatse van de bestaande bebouwing op Wienerte in een van de woningen een kleinschalig horecasteunpunt (max 250 m² bvo) gerealiseerd.

Wanneer bewoners/bezoekers vanuit het plangebied in Natura 2000-gebieden gaan recreëren, kan dit leiden tot een verhoogde recreatiedruk binnen het leefgebied van hiervoor gevoelige soorten. De verblijfsrecreatie in het plangebied richt zich met name op de lokale gebiedsontwikkeling (toename wateroppervlakte en natuurontwikkeling) en heeft een extensief karakter. Intensieve recreatie is namelijk voorzien in het Maasplassengebied. Het Natura 2000-gebied Swalmdal ligt aan de oostzijde van de Maas en is vanuit het plangebied niet gemakkelijk te bereiken voor wandelaars of fietsers. Het Natura 2000-gebied Leudal ligt op iets grotere afstand van het plangebied (1,6 km) waardoor het niet waarschijnlijk is dat veel wandelaars vanuit het plangebied naar het Natura 2000-gebied lopen. Voor fietsers is het gebied beter bereikbaar.

Van de kwalificerende soorten voor het Leudal is alleen de bever gevoelig voor verstoring vanuit recreatie. Omdat bevers overwegend nachtactief zijn, kan verstoring vanuit landrecreatie alleen optreden tussen zonsondergang en zonsopkomst, ervan uitgaande dat recreatie alleen op de daarvoor bestemde locaties en routes plaatsvindt. Omdat de mogelijkheden voor verblijfsrecreatie in het plangebied beperkt zijn en er geen landrecreatie vanuit het plangebied naar het Natura 2000-gebied Leudal zal plaatsvinden tussen zonsondergang en zonsopkomst, kan een significante verstoring van de bever in het Natura 2000-gebied Leudal op voorhand worden uitgesloten. Van verstoring door recreatie zal geen sprake zijn.

3.2.5 *Effecten grondwaterverandering*

De Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal liggen binnen de potentiële invloedssfeer van het plangebied voor wat betreft hydrologische effecten. Aan de hand van hydrologisch onderzoek wordt nader onderzocht in hoeverre een hydrologisch effect kan optreden op de genoemde Natura 2000-gebieden.

3.2.6 *Effecten verzuring en vermisting als gevolg van stikstofdepositie*

De Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal liggen binnen de potentiële invloedssfeer van het plangebied voor wat betreft het aspect stikstofdepositie. Aan de hand van stikstofberekeningen wordt nader onderzocht in hoeverre verzuring of vermisting kan optreden op de genoemde Natura 2000-gebieden.

3.3 **Conclusie**

Uit bovenstaande afbakening blijkt dat als gevolg van de voorgenomen ingreep effecten als gevolg van geluidverstoring (Swalmdal), stikstofdepositie (Leudal en Swalmdal) en grondwaterveranderingen (Leudal en Swalmdal) kunnen optreden op Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. Deze aspecten worden derhalve in deze Nbwet-toets nader beschouwd. Overige verstoringsaspecten kunnen op voorhand worden uitgesloten en worden derhalve in deze toets niet nader beschouwd.

4 Effecten en toetsing verstoring door geluid Swalmdal

4.1 Inleiding

Geluid is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. Verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.

4.2 Verstoring gevoeligheid soorten Swalmdal

Het Natura 2000-gebied Swalmdal is als Habitatrichtlijngebied (HRL) aangewezen voor de volgende soorten:

- bever;
- rivierdonderpad;
- zeggekorfslak.

Bever

De Effectenindicator van het ministerie van EZ geeft aan dat de bever zeer gevoelig is voor geluid. De soort is met name gevoelig voor plotselinge geluiden in de buurt van de burcht of in het foerageergebied. Voor meer constante geluidsniveaus op grotere afstand van de burcht of het foerageergebied is de soort aanmerkelijk minder gevoelig. Dit blijkt ook uit het feit dat bevers en beverburchten regelmatig op zeer korte afstand van bijvoorbeeld autowegen, vaarwegen en spoorlijnen of in stedelijk gebied worden aangetroffen.

Rivierdonderpad

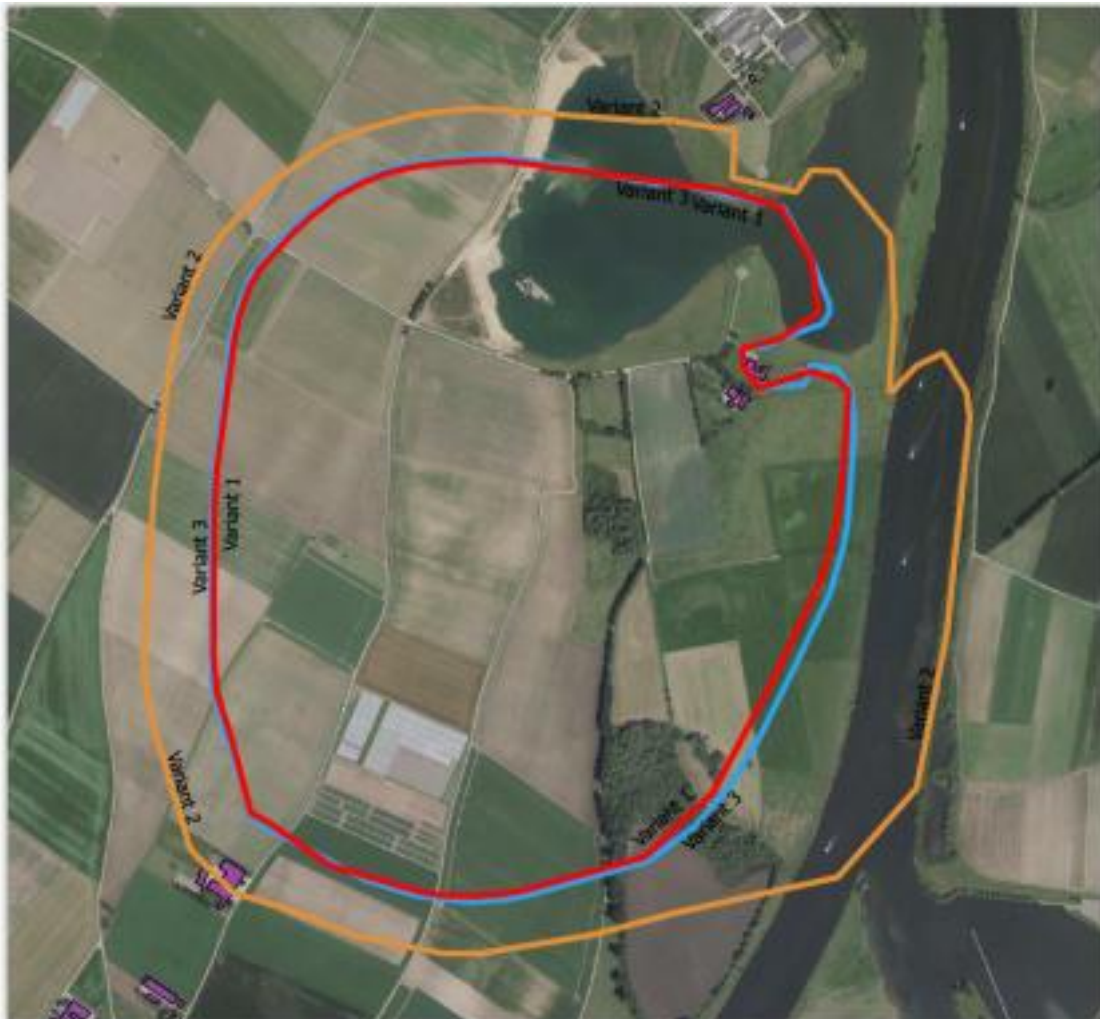
De Effectenindicator van het ministerie van EZ geeft aan dat de rivierdonderpad gevoelig is voor geluid. Deze gevoeligheid betreft vooral harde onverwachte geluiden die tot grote drukverschillen onder water kunnen leiden, zoals heiwerkzaamheden. Ook langsvarende motorboten kunnen vissen verstoren (Opzeeland et al., 2007). Op grond van de fysica van geluid valt verstoring van vissen door bovenwatergeluid uit te sluiten. De overdracht van geluid boven water (trillingen/golven in lucht) naar onder water (trillingen/golven in water) is namelijk zeer gering. Het wateroppervlak reflecteert namelijk het geluid. Dit kan ook worden afgeleid uit het feit dat in berm sloten van rijkswegen of spoorlijnen vaak vissen zoals rivierdonderpad worden aangetroffen.

Zeggekorfslak

De Effectenindicator van het ministerie van EZ geeft aan dat de zeggekorfslak niet gevoelig is voor geluid. De zeggekorfslak bezit – zoals de meeste ongewervelden – geen gehoororgaan. Slakken zoals de zeggekorfslak kunnen wel bepaalde trillingen in de bodem waarnemen, zoals van regen of van naderende voetstappen. Dit komt omdat ze zenuwuiteinden rond hun haartjes hebben die door geluidstrillingen geprikkeld kunnen worden.

4.3 Effectbeoordeling en toetsing

De enige kwalificerende HRL-soort die gevoelig is voor geluidverstoring (bovenwatergeluid) vanuit de werkzaamheden in het plangebied is de bever. Het plangebied ligt op een afstand van 1,2 km tot de rand van het Natura 2000-gebied Swalmdal. Het grootste gedeelte van dit langgestrekte Natura 2000-gebied ligt op grotere afstand van het plangebied. Werkzaamheden in het plangebied vinden plaats met een elektrische diepgriper en afvoer van materiaal vindt plaats over transportbanden. Verder vinden in het plangebied werkzaamheden plaats waarbij materieel zoals kranen en vrachtwagens wordt ingezet. Deze activiteiten hebben een beperkt geluidsniveau dat aanzienlijk lager ligt dan dat van heiverkzaamheden. Van een zodanige verstoring op een afstand van 1,2 km in het Natura 2000-gebied Swalmdal dat daardoor de kwaliteit van het leefgebied van de bever wordt aangetast is geen sprake. Ten behoeve van het MER is een akoestisch onderzoek uitgevoerd waarin de effecten van de integrale gebiedsontwikkeling tijdens de aanleg en de gebruiksfase zijn berekend. In figuur 4.1 zijn de modelresultaten afgebeeld. Hieruit blijkt ook dat de 45 dB(A) contour niet tot in het Swalmdal reiken. Geconcludeerd wordt dat als gevolg van de uitvoeringswerkzaamheden geen sprake is van een significante verstoring op de kwalificerende habitatsoort bever in het Natura 2000-gebied Swalmdal.

Figuur 4.1 Berekende 45 dB(A) contour per uitvoeringsvariant

5 Effecten en toetsing stikstofdepositie

5.1 Inleiding

Stikstofdepositie bestaat in gereduceerde vorm (NH_3 , ammoniak) en geoxideerde vorm (stikstofoxide, NO_x). De stikstofemissie van landbouw bestaat voornamelijk uit ammoniak, terwijl industrie en verkeer voornamelijk stikstofoxiden emitteren. Beide vormen van stikstof kunnen worden omgezet tot de nutriënten ammonium (NH_4) en nitraat (NO_3). De extra aanvoer van deze voedingsstoffen kan vooral bedreigend zijn voor voedselarme habitattypen. Door de verrijking kan de vegetatie verruigen en kunnen kenmerkende soorten van schrale milieus verdwijnen. Daarnaast kan depositie van stikstof leiden tot een daling van de bodem-pH. Door verzuring verdwijnen gevoelige soorten en neemt de soortenrijkdom en kwaliteit van zuurgevoelige habitattypen af.

Als drempelwaarde voor het al dan niet optreden van significante effecten op habitats wordt voor Natura 2000-gebieden de kritische depositiewaarde (KDW) gehanteerd¹. De KDW wordt gedefinieerd als 'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'. Dit komt inhoudelijk overeen met de internationaal gangbare definitie: 'De kritische depositie is een kwantitatieve schatting van de blootstelling aan één of meer verontreinigende stoffen, waar beneden geen significante schadelijke effecten optreden aan gespecificeerde gevoelige elementen in het milieu, volgens de huidige stand van kennis.' De KDW is wetenschappelijk breed geaccepteerd en wordt ook in de jurisprudentie gehanteerd om bijvoorbeeld overbelaste situaties te duiden. Voor gebiedsspecifieke toetsing moet echter ook rekening worden gehouden met andere bepalende factoren.

5.2 Stikstofberekeningen

Om de (mogelijke) effecten als gevolg van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden te bepalen zijn stikstofberekeningen uitgevoerd met het rekenprogramma AERIUS Calculator 15. Voor het berekenen van de benodigde ontwikkelingsruimte in PAS-gebieden dient gerekend te worden conform 'Bereken voor Nb-wet vergunning'.

Als onderdeel van de integrale gebiedsontwikkeling zullen twee belangrijke stikstofbronnen uit het gebied verdwijnen. Dit betreffen de intensieve veehouderij aan de Zwaarveld 1 te Neer (locatie Verheijen) en de mestaanwending in het plangebied. In het onderzoek is dus het milieueffect van het verdwijnen van deze bronnen op de stikstofdepositie bij de natuurgebieden in de omgeving meegenomen, aangezien dit een intrinsiek gevolg is van de gebiedsontwikkeling.

Uit de stikstofberekeningen blijkt dat er geen Natura 2000-gebieden zijn waarop sprake is van een toename aan stikstofdepositie. Door het uit gebruik nemen van de landbouwgronden en het stoppen van de intensieve veehouderij in het plangebied is zelfs sprake van een aanzienlijke afname aan stikstofdepositie van 35 mol N/ha/jr ten opzichte van de referentiesituatie.

¹ H.F. van Dobben, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397 2397. 68 blz.; 1 fig.; 3 tab.; 21 ref.

5.3 Effectbeoordeling en toetsing

Er is geen sprake van een toename aan stikstofdepositie als gevolg van het voorgenomen plan op een Natura 2000-gebied. Dit betekent dat geen melding gedaan hoeft te worden of een vergunning aangevraagd hoeft te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal is geen sprake.

6 Effecten en toetsing grondwaterverandering

6.1 Inleiding

Als gevolg van een daling van de grondwaterstanden kan verdroging en/of een afnemende kwel optreden in daarvoor gevoelige habitats. Verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater kan ook leiden tot een verandering in de soortensamenstelling in een Natura 2000-gebied.

6.2 Hydrologische berekeningen

Om de (mogelijke) effecten als gevolg van grondwaterveranderingen op omliggende Natura 2000-gebieden te bepalen is een hydrologisch onderzoek uitgevoerd waarin onder meer grondwaterberekeningen zijn uitgevoerd. Naast mogelijke effecten op de grondwaterstanden in omliggende Natura 2000-gebieden is tevens gekeken naar mogelijke effecten op de waterkwaliteit in de betreffende natuurgebieden. Daarbij is met name het Natura 2000-gebied Leudal relevant. Het Leudal is door de provincie Limburg aangewezen als prioritair natuurgebied met grondwaterafhankelijke natuurwaarden. Aan de andere kant van de Maas ligt het Natura 2000-gebied Swalmdal. Op voorhand worden geen belangrijke effecten aan de andere kant van de Maas verwacht, maar dit is wel aan de hand van de rekenresultaten gecontroleerd.

Bij het voorkeursalternatief vindt de bouwgrondstofwinning in de realisatiefase van de uitbreiding Wijnaerden plaats in een plas die is afgesloten van de Maas. De winning begint aan de zuidkant van het Oog, waarbij het Oog afgesloten van de Maas blijft. Het gewonnen materiaal wordt met transportbanden afgevoerd naar het gebied van de afrondingsvergunning waar het wordt verscheept en via de Maas wordt afgevoerd.

Om de worst-case-situatie door te rekenen is in het hydrologisch modelonderzoek uitgegaan van een start van de winning aan de noordwestkant bij het Oog. Vervolgens wordt in stroken van bijvoorbeeld 400 m breed (in noord-zuid richting gemeten) van west naar oost ontgrond, waarbij de winning steeds meer in zuidelijke richting opschuift. In de berekening is uitgegaan van de maximale omvang van de plas in de realisatiefase, waarbij tevens de hydrologische effecten maximaal zijn. In de berekening wordt ervan uitgegaan dat tijdens de realisatie het westelijke talud van de plas en de bodem worden afgedekt met slecht doorlatend materiaal, als de zandwinning op de betreffende plaats is afgerond.

Uitgangspunt is dat de bodem en taluds tot 200 m achter het 'front' van de zandwinning worden aangevuld. De weerstand van de aangebrachte laag grond bedraagt 50 dagen. Een deel van de afrondingsvergunning is al in de realisatiefase in zijn geheel aangevuld met minder doorlatende grond (k-waarde is 0.25 m/dag).

Uit de hydrologische berekeningen blijkt dat er geen sprake is van een grondwaterstandverlaging in de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal. Daarbij dient wel te worden opgemerkt dat in de berekening een mitigerende maatregel is opgenomen. Deze mitigerende maatregel houdt in dat wateraanvoer naar de plas plaatsvindt om het effect van het weghalen van zand te mitigeren. Uit het hydrologisch onderzoek blijkt tevens dat geen sprake is van een effect op de waterkwaliteit in de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal.

6.3 Effectbeoordeling en toetsing

Aangezien geen sprake is van een grondwaterstandverlaging binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal en eveneens geen sprake is van een aantasting van de waterkwaliteit in de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal, kan een verslechtering van de kwaliteit van kwalificerende habitats in deze Natura 2000-gebieden worden uitgesloten. Van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal is geen sprake.

7 Conclusie

Het voorgenomen plan leidt niet tot een verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats en/of habitats van soorten of tot een significante verstoring van soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Er is geen sprake van een toename aan stikstofdepositie of van een grondwaterstandverlaging binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal, waardoor effecten als gevolg van verzuring of vermesting (stikstofdepositie) of verdroging (grondwaterstandverlaging) kunnen worden uitgesloten. Er is eveneens geen sprake van een verandering van de waterkwaliteit of van een significante verstoring in de Natura 2000-gebieden Leudal en Swalmdal. De Nbwet staat derhalve de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.